

Upphandlande organisation

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet
Matilda Sjögren

Upphandling

Revision- och granskningstjänster
23.3-6836-18
Sista anbudsdag: 2019-11-20 23:59

Symbolförklaring

Texten ingår i annonsen	Texten ingår i kvalificeringen
Texten kommer att ingå i avtalet	Texten kommer att publiceras i avtalskatalogen
Texten/frågan innehåller krav som måste uppfyllas	Texten/frågan innehåller ESPD-krav
Frågan är viktad och ingår i utvärderingen	Frågan ställs endast upplysningsvis
Frågan besvaras av upphandlaren	Frågan är markerad för särskild uppföljning

12. Allmänna Villkor - Förnyad konkurrensutsättning

12.1 Inledning

12.1.1 Allmänt

Dessa Allmänna villkor utgör en del av Ramavtalet avseende Revision- och granskningstjänster, med diarienummer 23.3-6836-18.

12.1.2 Tillämplighet

Dessa Allmänna villkor är tillämpliga på avtalsförhållandet mellan Ramavtalsleverantören och Avropsberättigad som har ingått Kontrakt efter Avrop. Dessa Allmänna villkor utgör bilaga till Kontraktet och är tillämpliga för varje Avrop som sker inom ramen för Ramavtalet oberoende av om detta anges i Avropsförfrågan eller inte.

12.2 Definitioner

12.2.1 Begrepp med förklaringar

För tolkningen och tillämpningen av Kontraktet ska följande termer och begrepp ha nedan angiven betydelse, såvida inte annat uttryckligen anges eller uppenbarligen följer av omständigheterna.

Begrepp	Förklaring
---------	------------

Allmänna villkor	Med Allmänna villkor avses detta dokument som innehåller villkor för
------------------	--

fullgörande av Kontraktet, vilket reglerar avtalsförhållandet mellan Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören.

Arbetsdag	Med Arbetsdag avses helgfri måndag till fredag i Sverige.
Avropsberättigad	Med Avropsberättigad avses sådan organisation som har ingått Kontrakt via Ramavtalet.
Avrop	Med Avrop avses anskaffning av Tjänster som Avropsberättigad gör genom tilldelning av Kontrakt under Ramavtalet.
Avropsförfrågan	Med Avropsförfrågan avses den förfrågan som Avropsberättigad skickar till Ramavtalsleverantören vid Avrop.
Avropssvar	Med Avropssvar avses det anbud/den bekräftelsesom Ramavtalsleverantören lämnar på en Avropsförfrågan. Med Avropssvar avses även svar till Kammarkollegiet och Avropsberättigad att Ramavtalsleverantören inte kan erbjuda efterfrågad Tjänst.
Fel	Med Fel avses Tjänstens eller Resultatets avvikelse från kraven i Kontraktet och Ramavtalet, inklusive men inte begränsat till de krav som anges i avsnitt; Ramavtalsleverantörens ansvar för Tjänsten och Resultatet, och/eller Ramavtalsleverantörens underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt Kontraktet och Ramavtalet.
Försening	Med Försening avses att Tjänsten inte utförs inom avtalade tidsramar, såsom avtalad startdag eller avtalad slutdag för Tjänsten, eller utförande av Tjänsten vid regelbundet angivna tidpunkter, eller, om någon tid inte har avtalats, inom den tid som är skälig med hänsyn särskilt till vad som är normalt för en Tjänst av samma art och omfattning.
Kontrakt	Med Kontrakt avses det skriftliga avtal (inklusive avtal som exempelvis ingås elektroniskt via e-post, e-handelssystem eller bokningssystem) rörande anskaffning av Tjänster under Ramavtalet som upprättas mellan Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören efter Avrop.
Kontraktstid	Med Kontraktstid avses den tid under vilket Kontraktet är giltigt. Såvida inte annat framgår av omständigheterna inkluderar Kontraktstiden eventuella i Kontraktet angivna förlängningsoptioner.
Part	Med Part avses i Kontraktet Avropsberättigad och Ramavtalsleverantör, vilka sinsemellan har ett avtalsförhållande genom att ha ingått Kontrakt via Ramavtalet.
Ramavtal	Med Ramavtal avses de dokument inklusive bilagor, vilka är uppräknade

i avsnitt Ramavtalets handlingar, i Ramavtalets Huvuddokument.

Ramavtalsleverantör	Med Ramavtalsleverantör avses den anbudsgivare som efter genomförd upphandling tecknat Ramavtal med Kammarkollegiet.
Resultat	Med Resultat avses, beroende på Tjänstens karaktär och Parternas överenskommelse, i Kontraktet särskilt överenskomna eller underförstådda resultat av Tjänsten, i form av dokumentation eller annat fysiskt eller digitalt material, såsom ritningar, bilder, fotografier, manualer, rapporter.
Skadeståndsgrundande belopp	Med Skadeståndsgrundande belopp avses det belopp som ligger till grund för beräkning av Ramavtalsleverantörens respektive Avropsberättigads maximala skadeståndsansvar enligt avsnitt; Rätt till skadestånd och ansvarsbegränsningar.
Skriftligen	Med skriftligen avses även meddelande i elektronisk form.
Tjänst	Med Tjänst avses de tjänster som omfattas av det upphandlade Ramavtalet.
Underleverantör	Med Underleverantör avses en juridisk eller fysisk person som Ramavtalsleverantören anlitar för att fullgöra hela eller delar av det åtagande som följer av Ramavtalet och Kontrakt.
Åberopat företag	Med Åberopat företag avses företag vars kapacitet Ramavtalsleverantören har åberopat för att uppfylla krav på ekonomisk och finansiell ställning eller teknisk och yrkesmässig kapacitet.

12.3 Samverkan

Avropsberättigad ska samverka med Ramavtalsleverantören i den utsträckning som skäligen krävs för att Ramavtalsleverantören ska kunna utföra Tjänsten enligt Kontraktet, lämna nödvändiga instruktioner samt informera Ramavtalsleverantören om sådana omständigheter som påverkar tillhandahållandet av Tjänsten.

12.3.1 Oberoendeprövning och intressekonflikt

Part ska vidta åtgärder för att undersöka att inte uppdraget ger upphov till en intressekonflikt, inklusive jäv och liknande förhållanden, som kan äventyra uppdragets fullgörande samt omgående informera den andra parten om ändrade förhållanden. Ramavtalsleverantören ska skriftligen och utan dröjsmål uppmärksamma avropsberättigad myndighet om omständighet, vilken kan medföra att intressekonflikt föreligger. Ramavtalsleverantören har rätt att avstå från att lämna anbud eller fullgöra ett Kontrakt om det föreligger ett hot mot uppdragstagarens självständighet och opartiskhet eller om uppdragstagarens objektivitet kan ifrågasättas, oaktat om detta utgör jäv enligt en civilrättslig definition.

I de fall då Ramavtalsleverantören är bunden av sekretess rörande uppdrag för andra kunder har

Ramavtalsleverantören rätt att avböja att redogöra för intressekonflikten om det står i strid med ett sekretessåtagande. Ramavtalsleverantören ska dock ge avropande myndighet tillräcklig information för att påvisa att föreligger en intressekonflikt.

Om intressekonflikt föreligger har Part rätt att säga upp Kontraktet med omedelbar verkan. Ramavtalsleverantören har vid uppsägning rätt till ersättning för nedlagt arbete fram till det att Ramavtalsleverantören insåg, eller borde ha insett, att intressekonflikt förelåg.

Ramavtalsleverantören ska till avropsberättigad myndighet överlämna allt arbetsmaterial som Ramavtalsleverantören har producerat inom ramen för Uppdraget fram till tidpunkten för uppsägningen.

12.3.2 Samråd och uppföljning

Ramavtalsleverantören och Avropsberättigad ska, utan kostnad för Avropsberättigad, träffas för samråd och uppföljning av Kontraktet minst en gång per år om Avropsberättigad eller Ramavtalsleverantören påkallar det.

12.3.3 God avtalsrelation

Ramavtalsleverantören ska verka för att en god avtalsrelation upprätthålls genom att hålla sig informerad om Avropsberättigads verksamhetsbehov samt kontinuerligt informera Avropsberättigad om händelser som påverkar eller kan komma att påverka fullgörandet av Kontraktet.

12.4 Kontraktshandlingar

12.4.1 Kontraktets handlingar och deras inbördes ordning

Kontraktet består av nedan listade handlingar. Handlingarna kompletterar varandra om inte omständigheterna föranleder annat. Om handlingarna innehåller uppgifter som strider mot varandra ska handlingarna gälla i nedan angivna ordning om inte omständigheterna föranleder annat.

1. I förekommande fall säkerhetsskyddsavtal
2. I förekommande fall personuppgiftsbiträdesavtal
3. Skriftliga ändringar och kompletteringar till Kontraktet med bilagor
4. Kontraktet med bilagor
5. Skriftliga ändringar och kompletteringar till Avropsförfrågan med bilagor
6. Avropsförfrågan med bilagor
7. Tillåtna kompletteringar av Avropssvar med bilagor
8. Avropssvar med bilagor

Anbudsgivarens egna standardvillkor eller liknande samt förbehåll accepteras inte som avtalsinnehåll.

12.4.2 Tolkningsmetod

Vid tolkning av Kontraktets innehåll, ska oklarheter i första hand tolkas i enlighet med bestämmelserna i LOU.

Parts underlåtenhet att tillämpa något villkor i Kontraktet strikt enligt ordalydelsen ska inte anses innefatta något avstående från någon rättighet enligt Kontraktet och underlåtenheten ska inte heller

medföra att Parten förlorar rätten att senare påkalla en strikt tillämpning enligt ordalydelsen av det aktuella villkoret eller annat villkor i Kontraktet.

12.5 Kontaktpersoner för Kontraktet

Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören ska i Kontraktet ange varsin kontaktperson.

Kontaktpersonerna har, om inte annat skriftligen meddelats den andra Partens kontaktperson, behörighet för respektive Parts vägnar och med för denne bindande verkan företräda respektive Part i frågor avseende Kontraktet.

Byte av kontaktperson ska skriftligen och utan dröjsmål meddelas den andra Parten.

Kommunikation mellan Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören ska, om inte annat överenskommes, ske på svenska.

12.6 Ramavtalsleverantörens ansvar för Tjänsten och Resultatet

Ramavtalsleverantören ansvarar för att Tjänsten och Resultatet:

a) uppfyller i Kontraktet och Ramavtalet ställda krav och, vad avser Tjänsten, att den utförs inom överenskomna tidsramar, på överenskommen plats, enligt överenskommet leveranssätt och i enlighet med Avropsberättigads skäliga instruktioner;

b) är lämpliga för de ändamål för vilka tjänster och resultat av denna typ normalt tillhandahålls, liksom för de särskilda ändamål som Avropsberättigad angivit i Kontraktet;

c) tillhandahålls med omsorg och på ett fackmannamässigt sätt, i enlighet med god sedvänja och med för Tjänsten allmänt beprövade och lämpliga metoder samt i enlighet med etiska riktlinjer och övriga yrkesetiska regler som gäller för branschen;

d) fullgörs i överensstämmelse med tillämpliga lagar och regler; och

e) motsvarar vad Avropsberättigad rimligen har rätt att förvänta sig av en professionell aktör i branschen, med hänsyn tagen till Tjänstens art och med hänsyn till den information om Tjänsten och dess beskaffenhet eller ändamålsenlighet som Ramavtalsleverantören, eller någon som agerat för dennes räkning eller med dennes vetskap, lämnat i samband med ingående av Ramavtalet eller Kontraktet.

Ramavtalsleverantör ska ha en kvalitetssäkrad och väl dokumenterad rutin för Ramavtalsadministration, som garanterar samtliga åtaganden enligt Ramavtalet. Med kvalitetssäkrad rutin menas någon form av kundstöd, Customer relationship management (CRM). Kundstöd ska omfatta styrning, organisering och administration av kunder och kundrelationer. Kontaktpersoner mot Avropsberättigad ska behärska svenska i tal och skrift, vilket innebär att obehindrat kunna tillgodogöra sig information och kommunicera inom detta ramavtalsområde.

12.7 Försäkring

Det åligger Ramavtalsleverantören att på egen bekostnad teckna och vidmakthålla sedvanlig ansvarsförsäkring för sin verksamhet och de Tjänster som erbjuds med betryggande ansvarsbelopp med hänsyn till Tjänstens art, Kontraktets omfattning och Ramavtalsleverantörens åtaganden.

Ramavtalsleverantören ska även inneha en försäkring avseende ren förmögenhetsskada avseende

konsultförsäkring.

Giltiga försäkringar ska finnas vid Kontraktets ikraftträdande och gälla under hela tiden Kontraktet är i kraft.

På begäran av Avropsberättigad ska Ramavtalsleverantören uppvisa bestyrkt kopia av relevanta gällande försäkringsbrev samt bevis på att försäkringspremier erlagts.

12.8 Ramavtalsleverantörens ansvar för personal

Ramavtalsleverantören ansvarar för att personal som utför Tjänsten innehar erforderlig kompetens, inklusive formell kompetens, och erfarenhet samt uppfyller de standarder och regleringar som är styrande för branschen och vilka förutsätts för att kunna tillhandahålla Tjänsten.

Avropsberättigad ska, om det är av betydelse för Tjänstens utförande, ha rätt att påverka vilken personal som utför Tjänsten. Ramavtalsleverantören ska snarast, på Avropsberättigads skäligen begäran, byta ut personal som brister i kompetens eller annan likvärdig brist eller som Avropsberättigad skäligen anser har samarbetssvårigheter, utan kostnad för Avropsberättigad vad gäller bl.a. utbildning och introduktion. Ramavtalsleverantören ska dock ha rätt att ta upp diskussion med Avropsberättigad för det fall Ramavtalsleverantören anser att Avropsberättigad felaktigt utnyttjar rätten att byta ut personal, i syfte att sådant felaktigt nyttjande upphör.

12.9 Reklam och marknadsföring

Ramavtalsleverantören har inte rätt att använda Avropsberättigads namn eller det faktum att Ramavtalsleverantören är leverantör till Avropsberättigad i reklamsammanhang eller i marknadsföringssammanhang utan att i förväg ha inhämtat skriftligt medgivande från Avropsberättigad.

12.10 Sekretess

12.10.1 Tillämpliga författningar

Ramavtalsleverantören är införstådd med att Avropsberättigad i egenskap av offentligrättsligt organ är skyldig att följa tillämpliga författningar om handlingars offentlighet och sekretess.

I det fall Avropsberättigad inte är skyldig att följa tillämpliga författningar om handlingars offentlighet och sekretess, åtar sig Avropsberättigad sekretess avseende Ramavtalsleverantörens konfidentiella information motsvarande vad som anges för Ramavtalsleverantörens åtagande i avsnitten Konfidentiell information, Tidsperiod för konfidentiell information samt Ramavtalsleverantörens ansvar för medarbetare.

12.10.2 Konfidentiell information

Ramavtalsleverantören åtar sig att inte utan Avropsberättigads skriftliga medgivande ge tredje man tillgång till konfidentiell information, som Ramavtalsleverantören erhållit från Avropsberättigad eller annars i samband med fullgörandet av Kontraktet. Med konfidentiell information avses information av teknisk, kommersiell eller annan art som till sin natur skäligen bör anses utgöra konfidentiell information eller som av Avropsberättigad särskilt angetts vara detta, samt information som är sekretessbelagd enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller annan tillämplig lag.

Konfidentiell information som erhållits från Avropsberättigad får endast användas av Ramavtalsleverantören i syfte att fullgöra Kontraktet.

12.10.3 Tidsperiod för konfidentiell information

Om Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören inte avtalat om annat gäller sekretess för Avropsberättigads konfidentiella information under Kontraktstiden samt under 10 år efter Kontraktets upphörande. När det gäller uppgifter som är sekretessbelagda enligt lag gäller sekretessen under den tid som anges i lagen.

12.10.4 Ramavtalsleverantörens ansvar för medarbetare

Ramavtalsleverantören ansvarar för att samtliga medarbetare som Ramavtalsleverantören sysselsätter under Kontraktet följer gällande relevanta bestämmelser om sekretess enligt Kontraktet samt vad som i övrigt följer av lag eller föreskrift avseende sekretess.

12.11 Underleverantör

12.11.1 Anlitande av Underleverantör

Ramavtalsleverantören har rätt att anlita Underleverantör i enlighet med vad som anges i Ramavtalet. Underleverantören ska uppfylla motsvarande krav som uppställs i Kontraktet på Ramavtalsleverantören avseende de delar av tillhandahållandet av Tjänsten som Underleverantören ska utföra. Underleverantören ska även uppfylla samtliga krav som föreskrivs i Ramavtalet avseende Underleverantörer.

12.11.2 Ramavtalsleverantörens ansvar för Underleverantör

I den utsträckning Underleverantör anlitas för utförande av åtagande under Kontraktet ansvarar Ramavtalsleverantören för Underleverantörens utförande såsom för eget arbete. Detta inkluderar för tydlighetens skull även att Ramavtalsleverantören ansvarar för att Underleverantörens medarbetare iakttar sekretess enligt avsnitt; Ramavtalsleverantörens ansvar för medarbetare, och att Underleverantörens medarbetare följer riktlinjer för säkerhet och informationssäkerhet enligt avsnitt; Informationssäkerhet.

12.11.3 Byte eller tillägg av Underleverantör

Ansökan om att byta eller lägga till Underleverantör ska ställas till Avropsberättigad i god tid före planerat bytes- eller tilläggsdatum. Eventuellt byte eller tillägg av Underleverantör under Kontraktstiden kan endast ske efter godkännande från Avropsberättigad. Ändringar och tillägg regleras enligt avsnitt; Ändring av Kontraktet.

12.12 Pris

12.12.1 Avtalade priser

Avtalade priser avser pris exklusive mervärdesskatt och är angivna i svenska kronor (SEK) om inte annat anges.

Avtalade priser inkluderar samtliga kostnader för Tjänstens utförande.

Såvida inte annat anges i Kontraktet, är priser fasta under hela Kontraktstiden.

12.12.2 Pris för Uppdraget

Parterna ska i Kontraktet ange hur ersättning för Uppdraget ska utgå. Ersättning kan utgå som:

- fast pris,
- löpande räkning med pristak,
- löpande räkning utan pristak, eller
- en kombination av löpande räkning med eller utan pristak.

Det fasta priset är oberoende av Ramavtalsleverantörens resursåtgång för Uppdragets utförande och/eller övriga kostnader för Ramavtalsleverantören.

Utförs Uppdraget på löpande räkning utgår timarvode för tidsåtgången för Uppdragets utförande. Om Avropsberättigad begär det ska Ramavtalsleverantören innan Uppdraget påbörjas lämna en Skriftlig redogörelse om uppskattad tidsåtgång samt uppskattat totalpris för Uppdragets utförande. När uppskattad tidsåtgång överskrids ska Avropsberättigad kontaktas för godkännande, annars utgår betalning endast för den uppskattade tidsåtgången.

Om Resultatet inte i tillräcklig grad besvarar de frågeställningar som anges i Kontraktet eller kompletterande uppdragsbeskrivning, utgår inte någon ersättning för förtydliganden, svar på kompletterande enklare frågor eller klargöranden och inte heller för därtill hörande möten då detta utgör en del av Ramavtalsleverantörens kvalitetssäkring.

12.12.3 Övrig ersättning

Ramavtalsleverantören har, efter initiativ från och Skriftlig överenskommelse med Avropsberättigad, rätt till ersättning för Tjänst som utförs utanför överenskommen ordinarie arbetstid motsvarande timkostnad multiplicerat med 1,5 för enkel övertid och 2,0 för kvalificerad övertid. Enkel och kvalificerad övertid definieras i villkorsavtal eller motsvarande hos Avropsberättigad.

Ramavtalsleverantören har inte rätt till ersättning för Konsults resa till och från Avropsberättigads stationeringsort. I undantagsfall och på Avropsberättigads uttryckliga initiativ kan särskild ersättning för resa och traktamente utgå om Uppdraget inte gäller fast pris. Ersättning för övriga resor ska utgå endast om Avropsberättigad beordrat dessa. Ersättning utgår enligt Skatteverkets från tid till annan gällande regler för ersättning för rese- och traktamentskostnader. Konsult är skyldig att resa på ett för Avropsberättigad ekonomiskt fördelaktigt sätt och välja det transportmedel som har minst negativ miljöpåverkan.

I övrigt utgår ersättning för utlägg endast om verifierad kostnad är nödvändig för genomförandet av Uppdraget och under förutsättning att Avropsberättigad på förhand godkänt utlägget.

12.12.4 Tillägg, begränsning och förändring av Uppdrag

Vid en av Avropsberättigad beställd eller godkänd utökning, begränsning eller på annat sätt förändring av Uppdraget som Ramavtalsleverantören kan påvisa innebär ökad/minskad kostnad för denne, och då Parterna överenskommit om fast pris eller löpande räkning med pristak ska Parterna Skriftligen

överenskomma om nytt fast pris eller nytt pristak. Detsamma gäller vid merarbete som Avropsberättigad orsakat genom Fel eller försummelse.

Ramavtalsleverantören ska utan dröjsmål Skriftligen till Avropsberättigad anmäla behov av arbete som inte ingår i Uppdraget eller behov av nya eller ändrade direktiv. Detsamma gäller vid en förändring i tidsplanen eller ett oförutsett beslut som påverkar Uppdragets omfattning. Ersättningen ska jämkas skäligen och utifrån ersättningen i Kontraktet.

Ramavtalsleverantören har endast rätt till ersättning för arbete som anmälts och Skriftligen godkänts av Avropsberättigad enligt ovan, om inte detta är uppenbart oskäligt.

12.13 Betalnings- och faktureringsvillkor

Avropsberättigad ska erlägga betalning till Ramavtalsleverantören i enlighet med och under de förutsättningar som framgår nedan.

12.13.1 Fakturering

Ramavtalsleverantören har rätt att månadsvis i efterskott, om inte annat anges i Kontraktet, fakturera för tillhandahållande av Tjänst. För fakturering av Tjänst i form av ett enskilt tidsbegränsat eller på annat sätt särskilt avgränsat uppdrag sker dock fakturering efter avslutat uppdrag.

Ramavtalsleverantörens rätt att fakturera för Tjänsten förfaller om Ramavtalsleverantören inte fakturerat för Tjänsten ifråga senast sex (6) månader efter att Ramavtalsleverantören haft rätt att fakturera enligt ovan.

12.13.2 Faktureringsberättigad

All fakturering ska göras från Ramavtalsleverantören, om inte annat har överenskommits. Fakturan ska sändas till den fakturaadress som framgår av Kontraktet.

Avropsberättigad har rätt att erhålla samlingsfakturer vid överenskommelse.

12.13.3 Fakturans innehåll

En faktura ska som minst innehålla följande uppgifter:

- Fakturadatum och fakturanummer
- Ramavtalsleverantörens och Avropsberättigads namn och adress
- Avropsberättigads referens
- Ramavtalsleverantörens momsregistreringsnummer
- Specifikation över utförda Tjänster gällande art och omfattning.
- Pris i SEK exklusive mervärdesskatt och andra skatter

12.13.4 Fakturaavgift eller motsvarande

Faktureringsavgift eller motsvarande avgift accepteras inte. Felaktiga fakturer eller fakturer som inte är specificerade har Avropsberättigad rätt att returnera för rättelse av Ramavtalsleverantören.

12.13.5 Betalningserläggande

Betalning inklusive mervärdesskatt och andra skatter ska erläggas mot specificerad och godkänd faktura senast 30 dagar efter fakturadatum.

För det fall Avropsberättigad helt eller till någon del inte anser sig vara betalningsskyldig enligt fakturan, har Avropsberättigad innehålla det omstridda beloppet. Avropsberättigad har vidare rätt att innehålla betalning till den del Avropsberättigad har motkrav avseende prisavdrag, vite, skadestånd eller annan ersättning från Ramavtalsleverantören enligt Kontraktet.

För det fall Parterna är oense om viss del eller vissa delar av det fakturerade beloppet ska Avropsberättigad erlægga betalning med det ostridiga beloppet.

12.13.6 Dröjsmålsränta

Betalar Avropsberättigad inte fakturan i tid, har Ramavtalsleverantören rätt att erhålla dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) på fakturerat ostridigt belopp. Ränta regleras på anmodan av Ramavtalsleverantören på nästkommande faktura. Avropsberättigad har på motsvarande sätt rätt till dröjsmålsränta i det fall Ramavtalsleverantören ålagts att betala viten eller skadestånd och betalning inte sker på utsatt dag.

12.13.7 Ramavtalsleverantörens ansvar trots betalning

Avropsberättigads betalning av faktura befriar inte Ramavtalsleverantören från ansvar för Fel eller annat kontraktsbrott.

12.14 E-handel

12.14.1 Generellt

Statliga myndigheter ska, enligt Regeringens förordning om myndigheternas elektroniska informationsutbyte (2003:770), kunna hantera sina beställningar av Varor och Tjänster elektroniskt från år 2014. Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) har i uppdrag att ta fram föreskrifter om standarder och andra krav. För mer information se DIGG. Enligt DIGG:s förslag ska elektroniska meddelanden, t.ex. elektroniska beställningar och elektroniska fakturor, följa rekommendation från SFTI (Single Face To Industry). SFTI omfattar specifikationer för elektroniska meddelanden och affärsprocesser med olika grad av integration mellan Parterna. För mer information se SFTI.

Leverantörer ska enligt lag (2018:1277) om elektroniska fakturor till följd av offentlig upphandling fakturera elektroniskt. Lagen gäller för fakturor som utfärdas till följd av upphandlingar som påbörjats 1 april 2019 eller senare.

Ramavtalsleverantören står själv för de eventuella kostnader som det innebär att sätta upp och använda de standarder som refereras till i upphandlingsdokumentationen.

12.14.2 Elektronisk faktura

Ramavtalsleverantören ska senast vid Ramavtalets ikraftträdande kunna sända elektronisk faktura enligt det europeiska standardformatet PEPPOL BIS Billing 3.0. För beskrivning av standard se [SFTI](#).

12.14.3 Elektronisk kommunikation

Ramavtalsleverantören ska senast vid Ramavtals ikraftträdande kunna kommunicera elektroniskt med avropsberättigade enligt ett (1) av följande alternativ. För beskrivning av standarder se SFTI.

- Via PEPPOL-nätverket
- Via partsuppsättning mot operatör
- Via registrering i av Avropsberättigad anvisad leverantörsportal

12.15 Säkerhet

12.15.1 Informationssäkerhet

Ramavtalsleverantören ska följa de föreskrifter och riktlinjer för säkerhet och informationssäkerhet som Avropsberättigad föreskriver samt tillse att samtliga medarbetare som Ramavtalsleverantören sysselsätter under Kontraktet iakttar dessa föreskrifter.

12.15.2 Säkerhetsskyddavtal

I det fall Avrop enligt Avropsberättigad omfattas av säkerhetsskydd enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585), ska tillämpliga bestämmelser i nämnda lag beaktas. Om Avropsberättigad så begär ska Ramavtalsleverantören och berörd Underleverantör ingå säkerhetsskyddsavtal med Avropsberättigad på den nivå som Avropsberättigad begär och i förekommande fall på de villkor som Avropsberättigad anger. I sådana fall är Kontraktets giltighet villkorat av att ett gällande säkerhetsskyddsavtal föreligger mellan Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören.

Ramavtalsleverantören har inte rätt till ersättning i det fall Avropsberättigad säger upp Kontraktet till följd av att gällande säkerhetsskyddsavtal saknas. Om det förekommer motstridiga uppgifter mellan säkerhetsskyddsavtalet och Kontraktet i övrigt ska säkerhetsskyddsavtalet gälla framför Kontraktet och dess bilagor. Säkerhetsskyddsavtalet ska inte omfatta affärsmässiga villkor såsom avgifter, viten, betalning, etc.

12.16 Behandling av personuppgifter

12.16.1 Personuppgifter för Avropsberättigads räkning

Behandling av personuppgifter ska följa Europeiska unionens dataskyddsförordning (EU) 2016/679 med tillhörande genomförandeförfattningar.

Ramavtalsleverantören ska vidta de erforderliga tekniska och organisatoriska åtgärder som krävs för att skydda de personuppgifter som behandlas.

12.17 Äganderätt och immateriella rättigheter

12.17.1 Rätt till Resultat

Äganderätt, upphovsrätt och eventuell annan immateriell rätt till framtagna dokumentation i samband

med Uppdragets utförande ska helt tillfalla Avropande myndighet, dock med den begränsning som följer av 3 § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. När Uppdraget är utfört och avslutat ska Ramavtalsleverantören till Avropande myndighet överlämna den dokumentation som överenskommit. Dokumentationen kan omfatta bl.a. råd och rekommendationer i rapporter, mötesanteckningar, korrespondens, utlåtanden i olika avseenden samt handlingar upprättade på Avropande myndighets begäran. Ramavtalsleverantören har ansvar för att levererad dokumentation inte kränker annans rätt och att Avropande myndighet fritt och utan begränsningar eller inskränkningar kan använda dokumentationen. Detta gäller inte om det framgår av lag eller författning att rättigheterna till dokumentationen ska tillfalla revisor.

Vad som avtalats mellan Parterna beträffande rättigheterna gäller även efter det att Kontraktet i övrigt upphört att gälla.

12.17.2 Ansvar vid intrång i immaterialrätt

Ramavtalsleverantören har ansvar för att Resultat inte kränker annans rätt och att Avropsberättigad fritt och utan begränsningar eller inskränkningar kan använda Resultatet, inklusive fri rätt att ändra Resultatet och upplåta eller överlåta det till tredje part.

Ramavtalsleverantören ska därför på egen bekostnad försvara Avropsberättigad om krav riktas eller talan förs av tredje part mot Avropsberättigad om intrång i patent, upphovsrätt, mönsterskydd, varumärke eller annan immateriell rättighet på grund av Avropsberättigads användning av Resultatet. Ramavtalsleverantören ska vidare ersätta Avropsberättigad för alla kostnader, ersättningar och skada, inklusive ombudskostnader, som Avropsberättigad åsamkas till följd av sådant krav eller talan, utan tillämpning av ansvarsbegränsningen i avsnitt; Rätt till skadestånd och ansvarsbegränsningar. Ramavtalsleverantörens ansvar enligt avsnitt; Rätt till skadestånd och ansvarsbegränsningar, gäller endast under förutsättning att:

- a) Avropsberättigad utan dröjsmål underrättar Ramavtalsleverantören om framförda krav eller väckt talan,
- b) Avropsberättigad inte medger eller ingår överenskommelse om betalning eller förlikning i anledning av påstått intrång, samt
- c) Avropsberättigad låter Ramavtalsleverantören ensam bestämma om bemötande av kravet eller talans utförande samt förhandla om uppgörelse eller förlikning och lämnar Ramavtalsleverantören, på Ramavtalsleverantörens bekostnad, allt skäligen biträde i sådant bemötande av kravet eller talans utförande eller förlikningsförhandlingar.

12.18 Uppföljning

12.18.1 Kontroll att Ramavtalsleverantören följer uppställda krav

Avropsberättigad har rätt att genomföra uppföljning i syfte att kontrollera att Ramavtalsleverantören följer de krav som framgår av Kontraktet. Ytterligare rätt till uppföljning kan framgå av tecknat säkerhetsskyddsavtal. Vid uppföljning ska Avropsberättigad ha rätt att ta hjälp av en oberoende utomstående kontrollorganisation. Avisering om uppföljning ska normalt göras senast två veckor före uppföljningens genomförande.

12.18.2 Uppföljning av Underleverantör

Avropsberättigads rätt till uppföljning enligt detta avsnitt ska även omfatta Underleverantör. I det fall Underleverantör inte medverkar till sådan uppföljning, har Avropsberättigad rätt att begära att Ramavtalsleverantören ska byta ut Underleverantör varvid avsnitt Byte eller tillägg av Underleverantör ska tillämpas.

12.18.3 Kostnader för uppföljning

Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören (och Underleverantör) svarar för sina egna kostnader vid uppföljning. Ramavtalsleverantörens (och Underleverantörens) skyldighet att svara för sina egna kostnader för uppföljning ska dock normalt vara begränsad till maximalt en (1) sådan uppföljning per kontraktsår.

12.19 Ansvar för Försening

12.19.1 Försening

Försening föreligger om inte Ramavtalsleverantören levererat Resultatet i Kontraktet på Avtalad leveransdag och detta inte beror på förhållanden på Avropsberättigads sida. Om Ramavtalsleverantören finner sannolikt eller befarar att Försening kommer att inträffa, ska Ramavtalsleverantören genast Skriftligen underrätta Avropsberättigad om detta. Ramavtalsleverantören ska samtidigt underrätta Avropsberättigad om anledning till Förseningen och om när Resultatet kan levereras.

Om Ramavtalsleverantören finner sannolikt eller befarar att Försening kommer att inträffa, ska Ramavtalsleverantören genast Skriftligen underrätta Avropsberättigad om detta. Ramavtalsleverantören ska samtidigt underrätta Avropsberättigad om anledning till Förseningen och om när rådgivningen kan levereras.

Vid Försening enligt första och andra stycket som överstiger 14 dagar har Avropsberättigad rätt att kräva nedsättning av det avtalade priset eller säga upp Kontraktet med omedelbar verkan om Förseningen är väsentlig.

Försening som beror på Avropsberättigad ger Ramavtalsleverantören rätt till erforderlig tidsförlängning av leveranstiden samt ersättning för skäliga, styrkta och direkta merkostnader. Om Avropsberättigad finner sannolikt eller befarar att Försening kommer att inträffa, ska Avropsberättigad, utan fördröjning, Skriftligen underrätta Ramavtalsleverantören om detta.

12.19.2 Försening som beror på Avropsberättigad

Ramavtalsleverantören ska inte ansvara för Försening i den utsträckning Förseningen beror på förhållande som Ramavtalsleverantören kan visa att Avropsberättigad ska anses svara för. Ramavtalsleverantören har i sådant fall rätt till nödvändig förlängning av leveranstiden samt ersättning för skäliga, styrkta och direkta merkostnader. Om Avropsberättigad finner sannolikt eller befarar att Försening kommer att inträffa, ska Avropsberättigad, utan fördröjning, skriftligen underrätta Ramavtalsleverantören detta.

12.20 Ansvar för Fel

12.20.1 Reklamation

Om Avropsberättigad vill göra gällande ett Fel ska reklamation göras skriftligen till Ramavtalsleverantören inom skälig tid, dock senast inom 90 Arbetsdagar, från det att Felet upptäckts eller borde ha upptäckts.

12.20.2 Felavhjälpande

Efter det att Ramavtalsleverantören mottagit reklamation från Avropsberättigad ska Ramavtalsleverantören skyndsamt avhjälpa Felet. Såvida inte annat uppenbarligen följer av omständigheterna ska avhjälpande ske genom omleverans, dvs. nytt utförande av Tjänsten eller del därav, inklusive omleverans av överenskommet Resultat.

12.20.3 Frist för avhjälpande av Fel

Om Ramavtalsleverantören inte vidtar skyndsamt avhjälpande av Felet enligt ovan, eller skäligen inte kan antas utföra skyndsamt avhjälpande av Felet, får Avropsberättigad skriftligen ge Ramavtalsleverantören en skälig slutlig frist för avhjälpande.

Har Ramavtalsleverantören inte skyndsamt avhjälpt Felet eller avhjälpt Felet inom en skälig slutlig frist enligt ovan, har Avropsberättigad rätt att själv eller genom anlitande av tredje part avhjälpa Felet på Ramavtalsleverantörens bekostnad.

Vid avhjälpande av Fel på Ramavtalsleverantörens bekostnad har Avropsberättigad rätt att fakturera Ramavtalsleverantören för alla kostnader förenliga med avhjälpandet.

Om avhjälpande av Felet utifrån omständigheterna inte kan ske eller inte kan förväntas ge ett tillfredsställande resultat har Avropsberättigad som alternativ rätt att begära prisavdrag. Med tillfredsställande resultat avses att Avropsberättigad försätts i samma situation som om Felet inte förelegat.

12.20.4 Prisavdrag vid Fel

Avropsberättigad har rätt att kräva prisavdrag i de fall avhjälpande eller omleverans inte är möjlig och förutsättningarna för uppsägning av Kontraktet saknas. Prisavdraget ska utgöra en skälig ersättning för förlorad eller minskad nytta av Tjänsten.

I det fall Ramavtalsleverantören avhjälpt Felet och därmed fullgjort sin prestation enligt Kontraktet men fullgörelsen inte skett inom skälig tid, har Avropsberättigad inte rätt till prisavdrag. Avropsberättigad har istället rätt till vite på grund av Försening enligt avsnitt; Vite vid Försening.

12.20.5 Väsentligt Fel

Är Felet väsentligt får Avropsberättigad istället säga upp delleveransen/det enskilda avropet till omedelbart upphörande genom ett skriftligt meddelande till Ramavtalsleverantören. Avropsberättigad får också säga upp delleveransen/det enskilda avropet om Felet, efter att Ramavtalsleverantören vidtagit rättelse enligt ovan, alljämt är väsentligt.

12.20.6 Granskning och godkännande av förslag

Avropsberättigads granskning och godkännande av Ramavtalsleverantörens förslag, åtgärder eller handlingar befriar inte Ramavtalsleverantören från ansvar för Fel.

12.20.7 Fel som anses bero på Avropsberättigad

Ramavtalsleverantören ansvarar inte för Fel i det fall Ramavtalsleverantören kan visa att Felet beror på förhållanden som Avropsberättigad ska anses svara för.

12.21 Rätt till skadestånd och ansvarsbegränsningar

12.21.1 Ansvar för skada

Såvida inte annat uttryckligen anges i Allmänna villkor, har Part rätt till ersättning för skada till följd av avtalsbrott eller vårdslöshet, utöver andra påföljder som framgår av dessa Allmänna villkor för visst avtalsbrott. Påföljden ska avräknas från detta skadestånd

12.21.2 Ansvarsbegränsning

Parts skadeståndsansvar är begränsat till direkt skada, och omfattar således inte utebliven vinst, utebliven besparing eller annan indirekt skada. Därutöver, om inte annat är angivet i Kontraktet, är Parts totala skadeståndsansvar under hela Kontraktstiden per kontraktår begränsat till det Skadeståndsgrundande beloppet.

Det skadeståndsgrundande beloppet utgörs av det högre av

a) 50 % av medelvärdet per kontraktår (faktisk eller uppskattad) under hela Kontraktstiden, av det vid Kontraktets tecknande beräknade totala värdet av Kontraktet, och

b) Två (2) prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

12.22 När ansvarsbegränsningen inte gäller

De angivna ansvarsbegränsningarna gäller inte för Ramavtalsleverantörens ersättningskyldighet till följd av krav från tredje part avseende intrång i tredje parts immateriella rättigheter, brott mot tecknat säkerhetsskyddsavtal, brott mot sekretesskyldigheten enligt avsnitt Sekretess, brott mot villkor för behandling av personuppgifter, person- eller sakskada eller för skada som vållats uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet.

12.23 Befrielsegrund

12.23.1 Force majeure

Om Avropsberättigad eller Ramavtalsleverantören förhindras att fullgöra sina skyldigheter enligt Kontraktet av omständighet utanför Avropsberättigads eller Ramavtalsleverantörens kontroll som denne inte skäligen kunde förväntas ha räknat med vid Kontraktets tecknande och vars följderna denne inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit (s.k. force majeure), eller av att Avropsberättigad eller Ramavtalsleverantören i något led förhindras fullgöra sina skyldigheter enligt Kontraktet på grund av omständigheter som här angetts, ska detta utgöra befrielsegrund som medför framflyttning av

tidpunkten för fullgörandet av Avropsberättigads eller Ramavtalsleverantörens skyldigheter enligt Kontraktet samt från vite och andra påföljder så länge hindret föreligger.

Den som påkallar befrielsegrund har bevisbördan för att force majeure föreligger.

För att Part ska ha rätt att göra gällande befrielsegrund ska Part omedelbart, då denne får kännedom om sådan omständighet som kan utgöra befrielsegrund, skriftligen underrätta motparten om detta. Befrielsegrund gäller under så lång tid som är skäligt med hänsyn till hindrets konsekvenser för Parts möjligheter att prestera enligt Kontraktet. Om Kontraktets fullgörande till väsentlig del förhindras under längre tid än 90 dagar på grund av sådan angiven omständighet, har dock motparten, utan ersättningskyldighet, rätt att skriftligen säga upp Kontraktet.

12.24 Förtida upphörande av Kontrakt och avbeställning av Tjänst

12.24.1 Rätt att säga upp Kontraktet

Utöver eventuell rätt att säga upp Kontraktet till förtida upphörande enligt andra villkor i Kontraktet, föreligger sådan rätt:

- a) för icke-felande part, om den andra parten väsentligt bryter sina åtaganden enligt detta Kontrakt och inte inom 30 dagar efter skriftlig anmodan har vidtagit rättelse.
- b) om Avropsberättigad eller Ramavtalsleverantören vid upprepade tillfällen i icke oväsentlig utsträckning brister i sina åtaganden enligt Kontraktet, oavsett om bristen åtgärdats eller inte samt oaktat om vite eller prisavdrag utgått. Med upprepade tillfällen avses att felande Part vid fler än tre (3) tillfällen under en period av 12 månader i icke oväsentlig utsträckning brustit i sina åtaganden enligt Kontraktet;
- c) för Avropsberättigad, om Ramavtalsleverantören eller företrädare för Ramavtalsleverantören gjort sig skyldig till någon utslutningsgrund enligt 13 kap. 1-3 §§ LOU;
- d) för Avropsberättigad, om det framkommer att Ramavtalsleverantören lämnat oriktiga uppgifter i Avropssvaret eller på annat sätt i samband med det Avrop som har föregått tilldelningen av Kontraktet, och dessa uppgifter har varit av icke oväsentlig betydelse vid valet av Ramavtalsleverantör;
- e) för Avropsberättigad, om Kammarkollegiet har rätt att säga upp Ramavtalet till följd av att det framkommit att Ramavtalsleverantören lämnat oriktiga uppgifter i samband med den upphandling som föregått tecknandet av Ramavtalet, eller att Ramavtalsleverantören inte längre uppfyller krav enligt Ramavtalet, och dessa uppgifter eller krav har varit av icke oväsentlig betydelse vid bedömning och tilldelning av Ramavtalet eller Kontraktet; eller
- f) Ramavtalet varit föremål för en ändring som inte är tillåten enligt 17 kap. 9-14 §§ LOU, eller
- g) Europeiska unionens domstol finner att Sverige allvarligt åsidosatt sina skyldigheter enligt fördraget avseende Europeiska unionen enligt 17 kap. 17 § 3 p. LOU.

12.24.2 Återgång av prestationer

Vid Avropsberättigads förtida upphörande av Kontraktet till följd av omständigheter enligt avsnitt; Rätt att säga upp Kontraktet, punkten a) eller annars till följd av Ramavtalsleverantörens väsentliga kontraktsbrott, har Avropsberättigad rätt att välja om det förtida upphörandet ska innebära återgång av

Avropsberättigads respektive Ramavtalsleverantörens prestationer med avräkning för den nytta Avropsberättigad haft av Tjänsten, eller om det förtida upphörandet endast ska ha framåtriktad effekt.

12.24.3 Avbeställning av Avrop

Utöver uppsägningsgrunderna enligt ovan, har Avropsberättigad rätt att vid var tid under Kontraktstiden, avbeställa Avrop eller återstående Avrop med 30 dagars skriftligt föregående varsel. Ersättning som Avropsberättigad i ett sådant fall ska erlagga till Ramavtalsleverantören är begränsad till ersättning för upparbetat arvode och ersättningsbara kostnader fram till och med att Kontraktet upphör efter 30-dagarsfristens utgång. Ramavtalsleverantören är därutöver inte berättigad till någon ytterligare ersättning till följd av avbeställning eller Kontraktets upphörande.

12.24.4 Formkrav vid uppsägning

Uppsägning av Kontraktet ska ske skriftligen och uppsägningen ska träda i kraft omedelbart. Om Avropsberättigad har rätt att säga upp Kontraktet, får Avropsberättigad bestämma vid vilken tidpunkt Kontraktet ska upphöra. Tidpunkten ska vara skälig med hänsyn till Avropsberättigads behov av avvecklings- och etableringsåtgärder. Ramavtalsleverantören ska vara behjälplig med att överföra Tjänst och/eller Kontrakt till Avropsberättigad eller annan Ramavtalsleverantör. Avropsberättigads uppsägning av Kontraktet i förtid får, enligt Avropsberättigads val, avse hela eller del av Kontraktet.

12.25 Ändring av Kontraktet

12.25.1 Skriftlig överenskommelse

Ändring av Kontraktet får endast ske efter skriftlig överenskommelse mellan Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören och inom de ramar som Ramavtalet och LOU uppställer. I det fall Avropsberättigad begär ändring ska Ramavtalsleverantören utan dröjsmål meddela Avropsberättigad vilken eventuell och skälig påverkan Avropsberättigads ändringsbegäran får på avtalat pris, tidplan och andra relevanta omständigheter, varefter Avropsberättigad ska meddela Ramavtalsleverantören huruvida justering av villkoren i Kontraktet i relevant avseende accepteras. Överenskommen ändring ska dokumenteras skriftligen, vara undertecknad av Avropsberättigad och Ramavtalsleverantören samt biläggas Kontraktet.

12.25.2 Rätt till ersättning för merarbete

Ramavtalsleverantören har endast rätt till ersättning för merarbete i samband med Avropsberättigads ändringsbegäran om detta särskilt avtalats och skriftligen godkänts av Avropsberättigad.

12.25.3 Förändring av lag under Kontraktstiden

Vad avser förändring av lag under Kontraktstiden som fordrar ändring av Tjänsten, ska följande princip gälla. Ramavtalsleverantören ska vara berättigad till ändrat pris, vid ändring av Tjänsten till följd av ändring av lag som särskilt och specifikt träffar Avropsberättigad. Ramavtalsleverantören ska dock inte vara berättigad till ändrat pris, vid ändring av Tjänsten till följd av ändring av lag som träffar Ramavtalsleverantören som bolag eller leverantör av den typ av tjänst som Tjänsten avser.

12.25.4 Förändring av pris

Såvida inte annat framgår av Kontraktet, ska förändring av pris till följd av begärd ändring enligt avsnitt; Skriftlig överenskommelse, eller vid Ramavtalsleverantörens rätt till ändrat pris enligt bestämmelse i Kontraktet, vara proportionell mot ändrad kostnad för Ramavtalsleverantören.

12.26 Överlåtelse av Kontraktet

12.26.1 Avropsberättigads rätt till överlåtelse

Avropsberättigad får överlåta Kontraktet helt eller delvis till annan myndighet eller organisation (oavsett form) som helt eller delvis träder in eller övertar Avropsberättigads verksamhetsområde eller offentliga uppdrag. Önskemål eller meddelande om överlåtelse enligt detta avsnitt ska framföras i god tid. Medgivande, där så krävs, ska inte oskäligen förvägras.

12.26.2 Ramavtalsleverantörens rätt till överlåtelse

Vid byte av leverantör i enlighet med 17 kap 13 § LOU, ska Ramavtalsleverantören inhämta ett skriftligt godkännande från Avropsberättigad innan bytet sker. Med byte av leverantör avses samtliga ändringar av juridisk eller fysisk person genom exempelvis överlåtelse, fusion, företagsomstruktureringar, uppköp, sammanslagningar, förvärv eller insolvens.

Såvida inte annat framgår av Kontraktet, har Ramavtalsleverantören inte heller rätt att utan Avropsberättigads skriftliga godkännande i förväg, helt eller delvis, pantsätta rättigheter (inklusive fordringar) eller skyldigheter enligt Kontraktet till annan juridisk eller fysisk person.

Ramavtalsleverantörens ansökan om ändringar enligt ovan ska ställas till Avropsberättigad i god tid före det planerade datumet för ändringen. Vid Ramavtalsleverantörens ansökan om ändring kan Avropsberättigad komma att begära in handlingar för att bedöma om ändringen kan godtas eller inte. Avropsberättigad har aldrig skyldighet att godkänna en ändring.

12.27 Tvistelösning, tillämplig lag

12.27.1 Tvister

Tvister angående tolkning eller tillämpning av Kontraktet samt övriga därtill hörande handlingar och därmed sammanhängande rättsförhållanden ska avgöras av svensk allmän domstol på den ort där Avropsberättigad har sitt säte.

12.27.2 Tillämplig lag

Rättigheter och skyldigheter enligt Kontraktet bestäms av svensk lag med undantag av dess lagvalsregler.